

1.8 Pythagorova věta

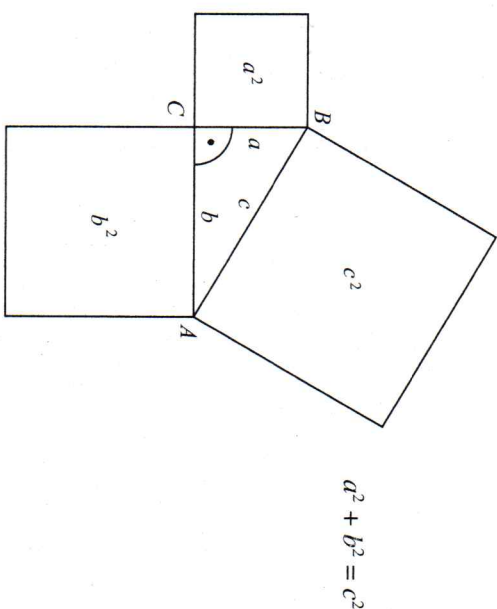

Je-li trojúhelník ABC pravouhlý s přeponou c a odvěsnami a, b , pak platí

$$a^2 + b^2 = c^2.$$

Jiné (geometrické) znění Pythagorovy věty:

Obsah čtverce nad přeponou pravouhlého trojúhelníka se rovná součtu obsahů čtverců nad oběma odvěsnami.

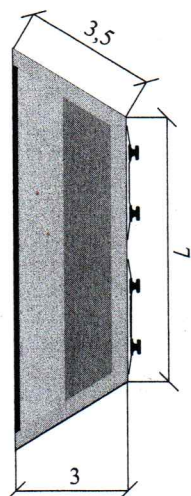
Věta obrácená k větě Pythagorově:

Platí-li pro délky a, b, c stran trojúhelníka ABC rovnost $a^2 + b^2 = c^2$, je $\triangle ABC$ pravouhlý s přeponou c .

- 1 Je dána kružnice $k(S, 3 \text{ cm})$ a bod A , $|AS| = 5 \text{ cm}$.
a) Bodem A sestrojte tečny kružnice k a body dotyku označte T_1, T_2 .
b) Vypočítejte délku úseček AT_1, AT_2 .
- 2 V trojúhelníku ABC je dáno $c = 6 \text{ cm}$, $v_c = 1,2 \text{ cm}$, $t_c = 1,3 \text{ cm}$. Vypočítejte a, b .

- 3 Žebřík dlouhý $8,5 \text{ m}$ je opřený o stěnu studny a je svým dolním koncem vzdálen od této stěny 1 m . Jak vysoko ode dna studny je horní okraj žebříku?

- 4 Průřez železničního náspu má tvar rovnooramenného lichoběžníka. Horní šířka náspu je 7 m , výška náspu je 3 m , příčná délka bočních svahů je $3,5 \text{ m}$. Vypočítejte dolní šířku náspu (viz obrázek).

- 5 Délky úhlopříček kosodélnice jsou $e = 48 \text{ cm}$, $f = 20 \text{ cm}$. Vypočítejte délku jeho stran.
- 6 Poloměr kružnice je $r = 8,9 \text{ cm}$, tětíva AB této kružnice má délku 16 cm . Vypočítejte vzdálenost tětívy AB od středu kružnice.

- 7 Rovnoramennému lichoběžníku se základnami $a = 7 \text{ cm}$, $c = 2,4 \text{ cm}$ je opsána kružnice o poloměru $r = 3,7 \text{ cm}$. Vypočítejte velikost ramen b, d lichoběžníka a výšku v .

- 8 Kružnice $k_1(S_1, 13 \text{ cm})$, $k_2(S_2, 15 \text{ cm})$ se protínají v bodech A, B , přičemž platí $|AB| = 24 \text{ cm}$. Určete vzdálenost středů S_1, S_2 .

- 9 Rozhodněte, zda je trojúhelník pravouhlý, jestliže jsou velikosti jeho stran:
a) $5 \text{ cm}, 7 \text{ cm}, 10 \text{ cm}$,
b) $2,4 \text{ dm}, 3,4 \text{ dm}, 4,4 \text{ dm}$,
c) $3 \text{ cm}, 5 \text{ cm}, \sqrt{34} \text{ cm}$,
d) $12 \text{ m}, 11,3 \text{ m}, 3 \text{ m}$,
e) $12 \text{ cm}, 11,5 \text{ cm}, 15 \text{ cm}$.

- 10 Dvě síly se společným působištěm mají velikosti $|F_1| = 10 \text{ N}$ a $|F_2| = 24 \text{ N}$ a jsou navzájem kolmé. Jak velká je výslednice těchto sil?

- 11 Z křižovatkou dvou navzájem kolmých přímých silnic vyjeli současně dva cyklisté (Každý po jiné silnici). Jeden jel rychlostí $v_1 = 16 \text{ km/h}$, druhý $v_2 = 20 \text{ km/h}$. Jak byli od sebe daleko po a) 6 minutách, b) 15 minutách?